

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עמל"ע 20345-06-13 ניר נ' לשכת עורכי הדין - הוועד המרכזי

לפני כב' השופט משה יועד הכהן

המערער

שמחה ניר

ע"י ב"כ עו"ד רפאל רויטגרונד

נ ג ד

המשיבה

לשכת עורכי הדין – הוועד המרכזי

ע"י ב"כ עו"ד אליעזר גריסרו

חקיקה שאוזכרה:

[כללי לשכת עורכי הדין \(אתיקה מקצועית\), תשמ"ו-1986: סע' 2, 32](#)[חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961: סע' 53, 61, 61.1, \(2\)61, \(3\)61, 63, 96, 97](#)[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982](#)

מיני-רציו:

* ביהמ"ש דחה ערעור על פסק דינו של ביה"ד הארצי למשמעת של לשכת עורכי הדין, ובכלל זה את טענות המערער כי ההליכים המשמעתיים נגדו התנהלו ללא קובל חוקי, לאור תיקון 32 לחוק לשכת עורכי הדין, ולפיכך בטלים, וכי לא התאפשר לו לטעון לגבי חוסר הסמכות המקומית של ביה"ד המחוזי, טרם נדחתה הטענה.

* עורכי-דין – שיפוט משמעת – זהות הקובל

* עורכי-דין – שיפוט משמעת – סמכות בית הדין המשמעת

המערער הורשע בביה"ד המחוזי למשמעת של לשכת עורכי הדין בעבירות שונות על כללי האתיקה והושעה לצמיתות. המערער הגיש ערעור שנסב רק על טענות דיוניות: האחת, כי התיק נוהל ללא קובל חוקי, לאור תיקון 32 לחוק לשכת עורכי הדין, שכן ועד המחוז לא היה מוסמך להמשיך לנהל את הקובלנה ולפיכך ההליכים שהתנהלו בטלים; השניה, כי נדחתה טענתו לגבי חוסר סמכות מקומית מבלי שאפשר לו להביא ראיות בנדון. ביה"ד הארצי דחה את ערעורו ומכאן הערעור.

בית המשפט המחוזי דחה את הערעור ופסק:

ב"כ המערער בביה"ד הארצי חזר בו מטענת חוסר סמכות הקובל, אך גם אלמלא כן, לא היה מקום לקבלת הערעור. מטרת תיקון 32 לחוק לשכת עורכי הדין הייתה לשפר את הליכי השיפוט המשמעתית ולהגביר את אמון הציבור בהם. אילו ביקש המחוקק לפסול את הפעולות שבוצעו לפני המועד הקובע ע"י הוועדים המחוזיים בהליכים משמעתיים ולחייב אישור מחדש של כל כתב קובלנה שהוגש לפני המועד הקובע, ללא קשר לשלב הדיוני שבו מצוי ההליך וכן הודעה על חילופי ייצוג, חזקה שהיה קובע זאת במפורש. המערער מנוע מלהעלות בשלב זה את הטענה בנוגע לייצוג וועדת האתיקה בהליכים שהתנהלו בביה"ד

המחוזי והארצי ע"י עו"ד גריסרו ובכל הנוגע לייצוג בביהמ"ש, קיים ייפוי כוח תקף של וועדת האתיקה המחוזית המסמיך את עו"ד גריסרו לייצגה בהליך דנן. מכל מקום, גם אם תתקבל הטענה שהיה מקום להציג את ייפוי הכוח בשלב מוקדם יותר, עצם ההגשה המאוחרת מהווה פגם טכני ולא מהותי הניתן לריפוי בדיעבד. טענות המערער בעניין בטלות ההליכים לפני ערכאות המשמעת, מהמועד הקובע ע"פ התיקון ואילך, נדחו.

גם לטענת העדר הסמכות המקומית אין בסיס ממשי. למערער ניתנה הזדמנות להביא את ראיותיו בפני ביה"ד המחוזי אולם הוא בחר להמתין עד לאחר מתן פסה"ד של ביה"ד המחוזי, כדי להעלות מחדש את טענותיו בעניין זה. משהמערער לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו, אין הוא יכול להיתלות בטענה שעל ביה"ד הארצי היה לברר סוגיה זו מחדש מיוזמתו, או לטעון שהמשיבה היא שהייתה צריכה להוכיח את קיומה של סמכות מקומית בעניינו, חרף הכרעות שיפוטיות קודמות וברורות שקבעו את זיקתו למחוז ת"א-מרכז. בנסיבות, עומדת קביעתו החלוטה של ביהמ"ש העליון לפיה הסמכות המקומית בעניינו של המערער נתונה לביה"ד במחוז תל-אביב.

פסק דין

1. לפניי ערעור על פסק דינו של בית הדין הארצי למשמעת של לשכת עורכי הדין (עו"ד יעקב אמסטר – אב"ד; עו"ד עמית דולב – חב"ד; עו"ד ברק טל – חב"ד) מיום 9.5.13. בגדרי פסק הדין נדחה ערעורו של המערער על פסק דינו של בית הדין המחוזי של לשכת עורכי הדין במחוז תל אביב (עו"ד רחל אביד – אב"ד; עו"ד דורון שמואלי – חב"ד; עו"ד גאולה רובין – חב"ד) בתיק בד"מ 97/08 (הכרעת דין מיום 2.8.2011; גזר דין מיום 21.5.2012).

2. בגדרי פסק הדין של בית הדין המחוזי הורשע המערער בעבירות של העדר יחס של כבוד ופגיעה בכבוד בית המשפט, על פי סעיפים [2 ו-32 לכללי לשכת עורכי הדין \(אתיקה מקצועית\)](#), [התשמ"ו-1986](#) (להלן: "[כללי האתיקה](#)") [וסעיף 61\(2\) לחוק לשכת עורכי הדין](#), [התשכ"א-1961](#) (להלן: "[חוק הלשכה](#)"); עבירות של התחזות לעורך דין פעיל ועשיית פעולות שיועדו לעורך דין בתקופת השעייתו, על פי סעיפים [96, 97 ו-1\(1\) לחוק](#); עבירות של מעשים הפוגעים בכבוד מקצוע עריכת הדין על פי [סעיפים 53 ו-61 לחוק](#) ועבירות של התנהגות שאינה הולמת את מקצוע עריכת הדין לפי [סעיף 61\(3\) לחוק](#).

הרקע לערעור

3. בליבת הרשעתו של המערער מכתב אישי ששיגר לכב' השופט א' א' לוי, בעקבות דחיית ערעורו על הרשעתו בבית הדין הארצי על ידי בית המשפט העליון [בעל"ע](#)

[3954/03](#), [פורסם בנבו] מכתב אותו חתם כעורך דין, על אף שהיה מושעה באותה עת. בנוסף כלל המכתב התבטאויות שיש בהם משום זילות בית המשפט וכן נקיטה של לשון איום והפחדה.

4. בית הדין המחוזי התייחס לעברו המשמעותי העשיר של המערער ובהתבסס על כלל "הכמות הופכת לאיכות", הורה להטיל עליו עונש של השעיה לצמיתות. בית הדין המחוזי ציין כי הנאשם כבר הושעה לצמיתות בהליך קודם והשעייתו אושרה על ידי בית המשפט העליון בעל"ע [4/08](#), [פורסם בנבו] אולם על פי קביעתו, אין בכך כדי להפחית מחומרת העבירות ומהשלכותיה של התנהגותו הרצידיביסטית על העונש שראוי לגזור עליו. ערעורו של המערער לא נסב על גוף ההכרעה והעונש אלא רק על טענות דיוניות. הראשונה לפיה התיק נוהל ללא קובל חוקי, לאור הוראות תיקון 32 לחוק לשכת עורכי הדין והשנייה, לפיה בית הדין קמא דחה את טענתו לגבי חוסר סמכות מקומית מבלי שאיפשר לו להביא ראיות בנדון.

5. יצוין, כי במסגרת הדיון בבית הדין הארצי ביום 5.12.2012 ציין ב"כ המערער בעקבות פניית מותב בית הדין (עמ' 56-57 לפרוטוקול), כי הוא חוזר בו מטענת חוסר הסמכות ובעניין זה יורחב בהמשך. בפסק דינו דחה בית הדין הארצי את הטענה הנוגעת לחוסר סמכות מקומית וקבע, כי בית המשפט העליון אישר פעמיים את סמכות ועד מחוז תל אביב לדון בעניינו של המערער. עוד צוין, כי בתשובה לכתב הקובלנה לא העלה המערער נושא זה ולאחר ההחלטה שניתנה בבית הדין דלמטא באותו עניין לא נקט המערער בשום הליך נוסף בנושא. בנוסף, צוינה קביעתו של בית המשפט העליון, בהתייחס לטענה זהה שהעלה המערער בהליך אחר (על"ע [1341/08](#) [פורסם בנבו] מיום 25.10.2010), כי טענת חוסר סמכות מקומית היא טענה טכנית ופורמליסטית וכי על הנאחז בטענה להראות כי נגרם לו כתוצאה מכך גם עיוות דין. בעניין זה, כך נקבע, המערער לא הראה ולו שמץ טענה לגבי נזק או עיוות דין שנגרמו לו, כתוצאה מקיום הדיון בעניינו בפני בית הדין המשמעותי של מחוז תל אביב.

עיקר טענות הצדדים

6. בערעור שלפניי חוזר המערער על הטענות שהועלו לפני בית הדין הארצי. בנוסף, הוא טוען כי דיוק בקריאת הדברים שנרשמו מפי עורך דינו בבית הדין הארצי, עו"ד אבן אור, מעלה, כי לא היה ויתור מצדו על הטענה שבעקבות שינוי זהות הקובל במסגרת תיקון 32 מוועד המחוז לוועדת האתיקה המחוזית, ועד המחוז שלכאורה המשיך לנהל את הקובלנה שהוגשה בטרם התיקון, לא היה מוסמך לעשות כן לאחר התיקון

ולפיכך ההליכים שהתנהלו בייצוגו הם בטלים ומבוטלים. עוד לטענת המערער, ערכאת המשמעת שדנה בעניינו היתה צריכה להפסיק את הדיון בתאריך הקובע לפי תיקון 32, מהטעם שפקעה סמכותו של הקובל המקורי. או אז, ועדת האתיקה החדשה שקמה על פי התיקון, היתה צריכה להחליט אם היא מעוניינת להמשיך בדיון בקובלנה. בנוסף, היה עליה להודיע לבית הדין, כי היא באה במקומו של הקובל המקורי ועל בית הדין היה לרשום לפניו את תיקון כותרת ההליך. לדבריו, למעשה "פלשה" ועדת האתיקה המחוזית לתוך ההליך מבלי שהיתה לה סמכות לעשות כן כדין.

7. ב"כ המשיבה טען במענה, כי עו"ד אבן אור חזר בו מהטענה בעניין הפקעת הסמכות וכי בכל מקרה אין בטענות המערער, כדי לאיין את עצם הגשת הקובלנה נגדו וניהולה, כמו גם את ההחלטה להגיש את הקובלנה, שהתקבלה זמן רב לפני התיקון לחוק. לגבי טענת חוסר הסמכות המקומית, סומך ב"כ המשיבה טענותיו על החלטת יו"ר בית הדין הארצי מיום 14.2.2008, שדחה את בקשתו של המערער להעברת הדיון למחוז צפון. באותו ענין גם מפנה ב"כ המשיבה את בית המשפט להכרעה בבד"מ 160/04; 81/05; [פורסם בנבו] אשר אושר בערעור במסגרת בד"א 98/06 ו-111/06, לפיה נקבע עובדתית כי מקום מושבו של המערער הינו בכפר סבא ולא במחוז צפון או חיפה. בנוסף הפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון בעל"ע 1341/08, [פורסם בנבו] שבו נדחה ערעורו של המערער על הכרעת בית הדין הארצי באותו ענין, גם בהסתמך על דוקטרינת הבטלות היחסית. עוד צוין כי המערער לא הצביע על עיוות דין כלשהו שנגרם לו בענין.

8. יצויין, כי המערער השווה לדבריו בארה"ב, לא התייצב לדיון בערעור זה. הוא ביקש לפטור אותו מנוכחות בדיון ולמנות לו את עו"ד רפי רויטגרונד כסניגור ממונה והצהיר בתצהיר מיום 13.11.2013 שנמסר לפני נוטריון ממדינת פלורידה "היה כי יתקבל המבוקש לעיל, אני מצהיר בזה ומתחייב שלא לטעון כי הדיון בהיעדרי היה בלתי תקין מכל בחינה שהיא".

9. בדיון ביקש ב"כ המערער לחדד את טענותיו והבהיר, כי לעמדתו של המערער משמעותו של תיקון 32 הינה, שעם הפקעת סמכותו של ועד המחוז כקובל והעברת הסמכות לוועדת האתיקה המחוזית (או הארצית, לפי העניין) שהרכבה ודרך בחירתה שונים, המשמעות היא שעל הוועדה שהוקמה לבחון מחדש כל קובלנה שהוגשה טרם המועד הקובע על פי התיקון, להחליט אם יש מקום להמשיך בה ולהודיע על כך לבית הדין. לטענתו, תיקון 32 איננו תיקון טכני, אלא תיקון מהותי שנועד לקבוע גוף חדש ואובייקטיבי, שאינו כפוף לשיקולים סיעתיים, כגוף הקובל.

משנכנס גוף זה לתמונה, מחובתו היתה לבחון מחדש את הקובלנות שהוגשו בטרם התיקון, כולל הקובלנה בעניינו של המערער, ומשלא עשה כן הדבר מוביל לבטלות ההליך. בנוסף, לטענתו, לא נמסרה הודעה לבית הדין על שינוי שם הקובל וגם דבר זה יוצר חוסר סמכות.

10. ב"כ המשיבה ציין בטענותיו, כי גם בהסתמך על הנאמר בפסק דינו של מותב זה בעמ"ע 38161-01-13 [פורסם בנבו] מיום 2.1.14, שבו נדחה ערעור אחר של המערער, אין ספק שוועד המחוז היה מוסמך להגיש את הקובלנה וכי עצם העובדה שוועדת האתיקה הסמיכה אותו כבא כוחה להופיע בהליכים לאחר התיקון, מלמדת כי היא מאמצת את הקובלנה, כפי שהוגשה מלכתחילה. לעניין הסמכות המקומית טען, כי לאור הנאמר בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"ע 1341/08 [פורסם בנבו] קם מעשה בית דין בין הצדדים והמערער מנוע מלטעון כיום לחוסר סמכות מקומית.

דין והכרעה

11. דין הערעור להידחות.

בכל הנוגע לטענת חוסר סמכות עניינית, נחה דעתי כי בא כוחו של המערער בבית הדין הארצי, עו"ד אבן אור אכן חזר בו מאותה טענה בפני בית הדין הארצי (ראו עמ' 56-57 לפרוטוקול). יחד עם זאת, גם לו קיבלתי את טענת המערער, כי דברי עו"ד אבן אור התייחסו רק לשאלת הגורם המוסמך לחתום על כתב הקובלנה, ולא על העובדה שוועד המחוז המשיך לכאורה בחוסר סמכות בתפקיד הקובל גם לאחר התיקון, לא היה בכך כדי להביא לקבלת הערעור.

12. תיקון 32 לחוק לשכת עורכי הדין אכן נועד להביא לשינוי המצב שבו הוקנתה סמכות להגיש קובלנה לבית הדין המשמעותי, בין היתר, לוועד המרכזי ולוועדים המחוזיים של הלשכה, שהם גורמים הנבחרים על בסיס סיעתי. חלף זאת, נקבעה בעקבות המלצת ועדה ציבורית ברשות כב' השופט בדימוס שאול אלוני (להלן: "ועדת אלוני") על יצירת הפרדה בין הוועד המחוזי לוועדת האתיקה, תוך בקרה ופיקוח של ועדת המינויים שהוקמה לפי התיקון על מינוי חברי הלשכה בוועדות האתיקה. בנוסף נקבע בתיקון, צירוף מספר מינימלי של נציגי ציבור, שהם משפטנים לא פעילים העומדים בתנאי הכשירות שנקבעו בחוק לוועדת האתיקה, זאת, כדי לתרום לשקיפות ולבקרה הציבורית בשלב ההחלטה על ההעמדה לדין וכדי לחזק את אמון הציבור בהליכי העמדה לדין משמעותי על ידי הלשכה (ראו דברי ההסבר להצעת החוק, ה"ח תשס"ח 388, בעמ' 602). בנוסף ולאותה מטרה, נקבע כי ליד כל אחת

מוועדות האתיקה יכהן פרקליט שיתקיימו בו תנאי כשירות לכהונה בבית דין משמעותי והוא אינו חבר באחד ממוסדות הלשכה והוא זה אשר יוסמך לברר תלויות לגבי עבירות משמעת של עורכי דין שהועברו לוועדת האתיקה, להעבירם אליה בצירוף המלצה וכן לייצגה בבתי הדין המשמעתיים ובבתי המשפט.

13. יחד עם זאת, נקבעה במסגרת התיקון הוראת רציפות, בסעיף 27(ו), לפיה "בקובלנה שבמועד הקובע טרם ניתן בעניינה פסק דין, תבוא ועדת האתיקה הארצית, או ועדת אתיקה מחוזית, במקום הוועד המרכזי או הוועד המחוזי, כקובלת או כמערערת, הכל לפי העניין, החל במועד הקובע". בסעיף 26(א) לתיקון נקבע "המועד הקובע" להיות 12 חודשים מיום פרסומו של החוק, שהיה ביום 3.7.08. [בחוק לשכת עורכי הדין](#) (תיקון מספר 32) (תיקון), התשס"ט-2009, שפורסם ביום 29.6.09, הוארך מועד תחילתו של "המועד הקובע" להיות 18 חודשים מיום פרסומו המקורי של התיקון, כלומר ביום 3.1.2010. בדברי ההסבר לתיקון 32 נאמר, כי "על מנת להבטיח את רציפותם של ההליכים המשמעתיים התלויים ועומדים אל המועד הקובע, מוצע לקבוע הוראת מעבר נוספת, ולפיה לעניין הליכים אלה יבואו ועדת האתיקה הארצית או ועדות האתיקה המחוזיות במקומן של הוועד המחוזי או הוועד הארצי, כקובלת או כמערערת, לפי העניין".

14. הקובלנה נגד המערער הוגשה ביום 7.7.08, לפני המועד הקובע, והדיון הראשון בנוכחות המערער התקיים ביום 22.6.09, אף הוא לפני המועד הקובע. לא יכול להיות חולק, כי באותו מועד היה הוועד המחוזי מוסמך להגיש את הקובלנה וכן להיות הצד הקובל בהליכים. באותו דיון העלה המערער, בין היתר, טענה כנגד הסמכתו של עורך הדין עמוס וייצמן, שתפקידו אז היה מרכז הקבילה המשמעית בשם הוועד המחוזי, לחתום על כתב הקובלנה וכן כנגד סמכותו של עורך הדין אליעזר גריסרו, לייצג את הוועד המחוזי בהליך. בהחלטה מאותו יום, נדחו טענות המערער בהסתמך על האמור [בסעיף 63](#) לחוק הלשכה, לפיו קובל רשאי למנות אדם דרך כלל או לעניין מסוים ולייצגו ולטעון בשמו בכל הליך בפרק זה. בנוסף הסתמך בית הדין על האמור בכלל 4 לכללי לשכת עורכי הדין, סדרי הדין בבתי הדין המשמעתיים, תשכ"ב-1962 (להלן – כללי סדרי הדין). בית הדין קבע, כי עורך דין גריסרו הציג כתב מינוי תקף מטעם הקובל, ולפיכך לא מצא מקום לפקפק בתקנות המנהלית של המנויים ולהתאמתם לסעיף 64(צ"ל סעיף 63) ולכלל 4א.

15. ביום 10.11.09 נשלחה למערער החלטת בית הדין המחוזי לגבי שורה של טענות מקדמיות שהעלה באותו דיון, ובכללן טענה על ליקוי בהסמכת הקובל, שכתוצאה ממנה אין כתב קובלנה. בית הדין הפנה בעניין זה להחלטתו שניתנה בפרוטוקול.

בעניין חוסר הסמכות המקומית, קבע בית הדין כי טענתו אינה מתיישבת עם פסק הדין בבג"צ 2128/05 [פורסם בנבו] שדחה על הסף את עתירתו של המערער להורות על ביטול רישומו של המערער במחוז תל-אביב-יפו של לשכת עורכי הדין, והותיר על כנו את רישומו של המערער במחוז זה. המערער הגיש השלמת טיעון באותו עניין ביום 23.12.09. לדבריו, בית הדין מיוזמתו "חייטט" במאגרי הפסיקה ומצא "פסק דין כלשהו בבג"ץ", זאת כאשר הוא מנוע מלחפש ממצאים עובדתיים ומעשי בית דין שנקבעו בפסיקה. לטענתו, כיוון שהקובל מודה כי הוא נרשם במחוז צפון, נטל ההוכחה לכל שינוי מוטל עליו והוא לא הרימו. בית הדין בהחלטה מיום 24.12.09 ציין, כי פסק הדין פורסם בפדאור וכי העתירה נגעה לביטול רישומו של הנאשם במחוז חיפה ולרישומו במחוז תל-אביב, ובמסגרתה הוא הופנה להביא השגותיו כנגד החלטות בית הדין לעניין הסמכות, בגדר ערעור על פסק הדין כולו.

16. מאותו מועד ואילך, לא התייצב המערער לדיונים עוקבים שנקבעו בבית הדין. הוא הוזמן לדיון שהתקיים ביום 21.3.10 באמצעות כתובת הדואר האלקטרוני שמסר בשל שהייתו בחו"ל. בנוסף, אופשר לו להביא את גרסתו קודם למתן הכרעת הדין ביום 2.6.10. אולם, גם במועד זה לא הגיע לדיון. כמו-כן, ניתנה לו אפשרות להגיש סיכומים מטעמו עד ליום 20.6.10, אולם המערער לא הגיש סיכומיו עד למועד הכרעת הדין. ביום 21.3.10 הוגשו לתיק עדויות הקבילה, וביום 2.6.10 נשמעו סיכומי הקובל. יחודד בעניין זה, כי המערער הוא שבחר לא להתייצב לדיונים בבית הדין המחוזי ולא להגיש ראיות בעניין טענתו העיקרית לגבי חוסר סמכות מקומית, וכן לגבי הטענה שלשכת עורכי הדין מחוז תל-אביב העבירה את שמו בכפייה ממחוז חיפה, ולפיכך הייתה נעדרת סמכות מקומית להגיש קובלנה בעניינו, וגם בית הדין המחוזי היה נעדר סמכות מקומית לדון בה.

17. הארכתו בפירוט השתלשלות העניינים בתיק בית הדין המחוזי, כדי לחדד את העובדה, שעל אף העובדה שביום 3.1.10 נכנס לתוקפו תיקון 32, המערער לא רק שלא מצא לנכון שלא להתייצב לדיוני בית הדין לאחר אותו מועד, אלא אף לא מצא לנכון לטעון בהודעה בכתב, כי החל מהמועד הקובע ב"כ הקובל, עו"ד גריסרו, אינו רשאי לייצג את ועדת האתיקה, שהפכה מכוח התיקון לקובל, או שהקובלנה עצמה בטלה משום שלא אושררה על ידי ועדת האתיקה לאחר המועד הקובע.

18. המערער העלה, לראשונה, את הטענה, כי התיק נוהל ללא הקובל החוקי, בעקבות תיקון 32, בהודעת הערעור שהגיש ביום 18.6.12 לבית הדין הארצי. באותה הודעה טען, כי הקובלנה הוגשה, אמנם, לפני המועד הקובע. אולם, למעט הישיבה הראשונה שהתקיימה ימים ספורים לפני המועד הקובע, שאר ההליכים התקיימו לאחר אותו

מועד. לטענתו, במועד הקובע חדל הוועד המחוזי להיות קובל מוסמך ואילו ועדת האתיקה המחוזית לא טרחה לבוא בנעליו וגם לא ייפתה את כוחו של בא-כוחו הקובל המקורי להמשיך ולייצגה. לפיכך, פסק הדין נשוא הערעור ניתן בין המערער לבין מי שכבר לא היה קובל בעת נתינתו והוא בטל. בסופו של יום, לא התייצב המערער לדיון בבית הדין הארצי ויוצג בו בידי עורך דין אבן-אור. למקרא הפרוטוקול עולה להבנתי בבירור, כי עורך הדין אבן אור חזר בו מהטענה בדבר היעדר סמכות הקובל (עמודים 56-57 לפרוטוקול). אמנם, המערער חזר בו מההודעה שנמסרה על ידי בא כוחו, במסמך שהעביר לבית הדין לאחר הדיון וכותרתו "הודעה על דבקות בחלק א' לנימוקי הערעור". במסמך זה טען, כי בא כוחו "תומרן" על ידי בית-הדין ולמעשה, הזניחה נגעה לטענה לגבי סמכותו של מי שחתם על הקובלנה, טענה שלדבריו כלל לא נטענה בערעור ולא נגעה לשאלה האם רשאי הוועד המחוזי לנהל את הקובלנה אחרי המועד הקובע, שבו נשללה ממנו הסמכות והועברה לגוף סטטוטורי אחר. עיינתי עיין היטב באותו מסמך, אולם, גם הדוגמה המרכזית עליה הסתמך המערער בג"ץ 78/75 פלוני נ' בית הדין הצבאי לערעורים, פ"ד כ"ט (2) 393, איננה ממין העניין. בפרשת פלוני דובר על כתב אישום שהוגש לבית הדין הצבאי מ"ש צפון והועבר על ידי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים אל בית הדין הצבאי מ"ש גי"ש. אף על פי כן, הגיע כתב האישום, בדרך לא ברורה, אל בית הדין הצבאי מ"ש דרום. בג"צ קבע כי עובדת הגעתו של כתב האישום לבית דין צבאי מחוזי אחר, אינה מלמדת שהוגש כדין לאותו בית דין וזאת בניגוד להחלטת נשיא בית דין הצבאי לערעורים. בעניין זה נקבע, כי היתה זו פעולה בטלה מעיקרה "ממש כאילו היה מאן דהוא בא מן השוק והיה מתיימר להגיש כתב אישום לבית דין צבאי מחוזי כלשהו". המערער טוען כי מדובר במשל הדומה להפליא לנמשל, המקרה נשוא ענייננו. שכן, לטענתו, מן הרגע שהמחוקק העביר את סמכויות הקובלים, לוועדות האתיקה, הוועדים הפכו ל"מאן דהוא מן השוק". אולם, אני מתקשה לראות את ההקבלה בין העניינים. זאת שכן, בענייננו, גם המערער אינו חולק על כך שכתב הקובלנה המקורי - המקביל לכתב האישום בפסק דין פלוני - שהוגש לפני המועד הקובע הוגש ע"י הגורם המוסמך לכך להרכב מוסמך של בית הדין המשמעותי, ואין הוא חולק על סמכותם העניינית של ההרכבים, לא זה של בית הדין המחוזי ולא זה של בית הדין הארצי, לדון בקובלנה.

19. להמחשת טענתו, המערער העלה לעניין זה שורה של תרחישים היפותטיים ובהם אפשרות שבא-כוח הקובל הישן היה מודיע על חזרתו מהאישומים נגד נאשם פלוני והוא היה מזוכה. אולם, למחרת היום, היה בא-כוח הקובל החדש טוען כי לבא-כוח הישן לא היתה סמכות לחזור בו מהאישומים והיה מבקש להמשיך ולנהל את המשפט. לעומת זאת, הוא מציג תרחיש הפוך, לפיו הקובל החדש היה מודיע לבית

הדין כי הוא נכנס לנעלי הקובל הישן וחוזר בו מן האישומים, אך בית הדין היה מתעלם מאותה הודעה וממשיך לדון בתיק מול הקובל הישן ומרשיע את הנאשם. תרחיש נוסף שהעלה היה, שבית הדין הארצי כערכאת ערעור היה נדרש לדון בשני התיקים כאשר הקובל החדש מתנגד לעמדתו של הנאשם בתיק הראשון ותומך בעמדתו של הנאשם בתיק השני. על אף שמדובר בתרחישים מעניינים באופן הצגתם, להבנתי אין בהם כל זיקה לענייננו. ברור מאליו, לאור הוראת הרציפות שנקבעה בתיקון 32, שבפני בית הדין לא היו מופיעים שני קובלים במקביל ולא יתכן מצב שבו בית הדין, לאור הוראת הרציפות, היה מקבל עמדות סותרות של שני קובלים. פשיטא, שכלל שהייתה נמסרת הודעה על ידי קובל מוסמך, המכונה על ידי המערער "הקובל הישן" על חזרה מן האישום והנאשם היה מזוכה עקב כך, לא היתה אפשרות משפטית להמשיך את ההליך לאחר מכן, גם אם נמסרה לאחר מכן הודעה סותרת על ידי קובל חדש. באותה מידה, לא ייתכן התרחיש העוסק באפשרות שבית הדין ימשיך בהליכים נגד הנאשם בניגוד להודעת הקובל החדש ועל פי הודעת הקובל הישן. זאת, מכיוון שהתנהלותו של בית הדין נגזרת מסדרי הדין הקבועים בכללי המשמעת שלא השתנו ומעמדות המוצגות לפניו על ידי הטוען המוסמך בזמן נתון, ללא קשר לחילופין בין הטוענים מסיבה כלשהי. זוהי גם התשובה לתרחיש השלישי ששרטט המערער.

20. מעבר לכך, התרחישים שמשרטט המערער עומדים בניגוד לרציונל שעמד ביסוד הוראת הרציפות הדיונית שנקבעה בסעיף 27(ו) לתיקון. על פי אותה הוראה, בכל הקובלנות שהוגשו ובמועד הקובע טרם ניתן פסק דין סופי, תבוא ועדת האתיקה הארצית או האתיקה המחוזית במקום הוועד המרכזי או ועד מחוזי כקובלת או כמערערת, לפי העניין. לאור ניסוח אותה הוראה, והטעם שניתן בחקיקתה בדברי ההסבר, מדובר בחילופין אוטומטיים של בעלי הדין שאינם מצריכים, להבנתי, פעולה אקטיבית מצידה של ועדת האתיקה המחוזית או הארצית, לפי העניין. אילו ביקש המחוקק, כטענת המערער וכטענת בא-כוחו בהליך שלפניי, לפסול את הפעולות שבוצעו לפני המועד הקובע, על-ידי הוועדים המחוזיים, בהליכים משמעתיים ולחייב אישרור מחדש של כל כתב קובלנה שהוגש לפני המועד הקובע, ללא קשר לשלב הדיוני שבו מצוי ההליך וכן הודעה על חילופי ייצוג, חזקה עליו שהוא היה קובע זאת במפורש. הליכה לאור הפרשנות שמציע ב"כ המערער הייתה גורמת לבוקה ומבולקה בהליכי המשמעת. לפי אותו היגיון, ניתן היה לגרוס שכל הליכי המשמעת שכתבי הקובלנה בהם הוגשו לפני המועד הקובע וההליכים המשפטיים לגביהם החלו לפני אותו מועד והסתיימו לאחריו ולא אושרו מחדש על ידי ועדות האתיקה החדשות שהוקמו על-פי התיקון, בטלים. על פי אותו היגיון גם היה ניתן להפליג ולטעון שכל הליכי המשמעת שהתנהלו בפני הרכבי בתי-הדין

שנבחרו על פי השיטה הקודמת על-ידי המועצה הקודמת של הלשכה, שהורכבה על בסיס סיעתי, ולא על ידי ועדת המנויים שהוקמה מכוח התיקון, בטלים. זוהי פרשנות שהדעת אינה סובלת. יודגש ויוטעם, כי מטרתו של התיקון, לאור המלצותיה של ועדת אלוני, היה לטייב ולשפר את הליכי השיפוט המשמעתני ולהגביר את אמון הציבור בהם. אולם, לא נטען לא בהמלצות ולא בדברי ההסבר, כי ההליכים שנקטו והתנהלו בטרם התיקון היו נגועים באופן מובנה בשיקולים זרים, או בחוסר הגינות, רק לנוכח העובדה שוועדות האתיקה והרכבי בית הדין נבחרו עד המועד הקובע על בסיס סיעתי, או על ידי גופים המורכבים על בסיס סיעתי.

21. באשר לייצוג המשכי של הוועד המחוזי ולאחריו של ועדת האתיקה על ידי עו"ד גריסרו, בבית הדין המחוזי ובבית הדין הארצי, המערער לא העלה טענה כלשהי בבית הדין המחוזי נגד ייצוג המשיבה על ידו לאחר המועד הקובע, על אף שההליכים נמשכו לאחריו. בהמשך, בא-כוחו חזר בו במפורש מאותה טענה בפני בית הדין הארצי והמערער לא הסתייג מכך ואף טען ב"הודעת הדבקות" ששלח לבית הדין הארצי לאחר הדיון, כי מדובר בטענה שכלל לא נטענה על ידו בכתב הערעור, אלא הומצאה והושתלה בפי בא-כוחו על ידי בית הדין. לפיכך הוא מנוע, לטעמי, גם לשיטתו, מלהעלות בשלב זה את הטענה בכל הנוגע לייצוג וועדת האתיקה בהליכים שהתנהלו בבית הדין המחוזי ובבית הדין הארצי לאחר המועד הקובע על ידי עו"ד גריסרו. בכל הנוגע לייצוג בבית המשפט, מונח בתיק בית המשפט ייפוי כוח תקף של וועדת האתיקה המחוזית החתום בידי פרקליט הועדה והמסמך את עו"ד גריסרו לייצג בהליך שבפניי. מכל מקום, ולמעלה מן הצורך, גם אם תתקבל הטענה שהיה מקום להציג את ייפוי הכוח בשלב מוקדם יותר בהליכים, הרי עצם ההגשה המאוחרת, מהווה פגם טכני ולא מהותי הניתן לריפוי בדיעבד. ראו והשוו [עמל"ע 22999-01-13 חיים שטנגר עו"ד נגד ועדת האתיקה מחוז ת"א והמרכז](#) [פורסם בנבו] (מיום 28.11.13), בפסקה 28 לפסק הדין.

22. לאור האמור, טענות המערער בעניין בטלות ההליכים לפני ערכאות המשמעת, מן המועד הקובע על-פי התיקון ואילך, נדחות.

23. גם לטענת העדר הסמכות המקומית בה מיקד המערער את עיקר טיעונו בערכאות המשמעת, אין בסיס ממשי. למערער ניתנה הזדמנות להביא את ראיותיו בפני בית-הדין המחוזי אולם, לאחר הישיבה הראשונה שבה העלה את טענותיו המקדמיות, ניתק מגע, התעלם מהזימונים שהופנו אליו, ובחר להמתין עד לאחר מתן פסק-הדין שנתן בית הדין המחוזי, כדי להעלות מחדש את טענותיו בעניין זה. מאחר שהמערער לא ניצל את ההזדמנות הברורה שניתנה לו, אין הוא יכול להיתלות בטענה שעל בית

הדין הארצי היה לברר סוגיה זו מחדש מיוזמתו, או לטעון שהמשיבה היא שהייתה צריכה להוכיח את קיומה של סמכות מקומית בעניינו, על-אף הכרעות שיפוטיות קודמות וברורות שקבעו את זיקתו למחוז ת"א-מרכז.

24. בעניין זה תואמים, ככפפה ליד, הדברים שנאמרו על ידי כב' השופט א' רובינשטיין בבית המשפט העליון בעל"ע [1341/08](#) הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין נ' שמחה ניר, [פורסם בנבו] מיום 25.10.10. הדברים נאמרו בהתייחס לטענה זהה של חוסר סמכות מקומית שהעלה המערער (המשיב שם) בהליכים משמעתיים קודמים:

"לדידי יש להתייחס לשני מישורים: (1) האם אכן לא היתה לבית הדין המשמעתי בתל אביב סמכות מקומית לדון בעניינו של המערער; (2) אם אכן לא היתה סמכות כאמור, אילו תוצאות יש לתת לכך בשלב זה.

ח. בכל הנוגע למישור הראשון יש לזכור, כי במועד הגשת הקובלנה היה המערער רשום כחבר לשכת עורכי הדין במחוז תל אביב - ומכאן, כי בית הדין המשמעתי במחוז תל אביב היה מוסמך לדון בה (סעיף 64(א) לחוק הלשכה). לשיטת המערער העברתו ממחוז חיפה למחוז תל אביב היתה שלא כדין - אך לדעתי בנסיבות אין לייחס משקל לטענה זו. ראשית, כיון שכל עוד רשום המערער במחוז תל אביב, וכל עוד לא שונה הרישום - מוסמך היה בית הדין המשמעתי המחוזי בתל אביב לדון בעניינו. שנית, במהות יש משום עזות בהעלאת הטענה; נזכור כי המערער הורשע בכך שנרשם במחוז חיפה שלא כדין. בית הדין המשמעתי המחוזי קבע:

"הננו מקבלים על פי הראיות את עמדת הקבילה, לפיה משרדו ו/או מקום מגוריו של הנאשם התנהל והיה בכפר סבא, ואילו בכפר יהושע החזיק על שמו תיבת דואר בלבד, שאיננה מקנה לנאשם זכות רישום במחוז חיפה" (סעיף 6 להכרעת הדין).

כזכור, המערער עצמו אינו מערער על הכרעה זו - וכיצד יכול הוא לטעון לחוסר סמכות מקומית, שעה שקיימת קביעה שיפוטית חלוטה לפיה הרישום במחוז חיפה (שמאז תוקן) היה שלא כדין?

אוסוף, כי גם אילו השיג המערער על הכרעת בית הדין המשמעתית המחוזי בעניין זה, היתה זו השגה על ממצאי עובדה שנקבעו "על פי הראיות" (כלשון בית הדין) ובכגון אלה אין דרכה של ערכאה זו להתערב (ראו על"ע [2258/08](#) גור נ' לשכת עורכי הדין (לא פורסם) [פורסם בנבו]; על"ע [9960/06](#) חולדנקו נ' הוועד המחוזי (לא פורסם) [פורסם בנבו]; על"ע [7877/03](#) גשרי נ' הוועד המחוזי, פ"ד נט(3) 611). סוף דבר, הקבילה הוגשה כדין לבית הדין במחוז בו היה המערער רשום.

ט. מעבר לצורך אוסף, כי גם אילו היה ממש בטענה לגבי חוסר סמכות מקומית, לא היה בכך כדי לשנות מהתוצאה האמורה. בניגוד לחוסר סמכות עניינית, חוסר סמכות מקומית נתפס כפגם "טכני" (ראו דברי ההסבר להצעת [חוק סדר הדין הפלילי](#), תשכ"ג - 1963 הצעות חוק תשכ"ג 161, 197; ע"פ [1523/05](#) פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם) [פורסם בנבו] פסקה 33 - להלן עניין פלוני) מסיבה זו גם כינה בית משפט מחוזי בחיפה טענה לחוסר סמכות מקומית "טענה פורמליסטית" (ע"פ [חיפה](#)) [3468/03](#) מדינת ישראל נ' גב אלום מסכים (1996) בע"מ (לא פורסם) [פורסם בנבו], והמלומד קדמי כתב כי "העדר 'סמכות מקומית' אינו מהווה, בסופו של דבר, 'פגם' הכרוך מטבעו בעיוות דין, אלא - 'תקלה' (י) קדמי, על סדר הדין בפלילים (חלק שני, כרך ראשון, תשס"ט) 1249). אכן, בפרט בהליכים פליליים והליכי משמעת בכללם זה, גם לטכני ולפורמלי יש חשיבות ומשקל - אך לא בכדי הטיל המחוקק הגבלה על העלאת טענת חוסר סמכות מקומית (סעיף 151 [לחוק סדר הדין הפלילי](#) (נוסח משולב), תשמ"ב - 1982), וברי כי עוצמת הפגם שבחוסר סמכות מקומית אינה זהה לזו שבחוסר סמכות עניינית. גם לשכל הישר מקום בפרשנות".

25. כאמור, אילו רצה המערער להוכיח, שמאז קביעת בית הדין המשמעתית במחוז תל-אביב, אותה אישר פסק הדין של בית המשפט העליון, לפיה משרדו או מקום מגוריו התנהל בכפר-סבא ואילו בכפר יהושע החזיק רק תיבת דואר השתנה המצב, היה עליו להציג ראיות חדשות לכך, כפי שהתאפשר לו במסגרת ההליך בבית הדין המחוזי. הוא הדין בטענתו כי ועד מחוז תל-אביב כלל אותו, בעל כורחו, ברשימת החברים בו תוך מחיקה כפויה של רישומו במחוז חיפה. אולם כאמור, הוא נמנע מלעשות כן. במצב דברים זה, עומדת קביעתו החלוטה של בית משפט העליון, לפיה הסמכות

- המקומית בעניינו של המערער נתונה לבית הדין המחוזי במחוז תל-אביב. לא זו אף זו, כפי שהעיר בצדק אב בית הדין בבית הדין הארצי, עו"ד אמסטר, מתוכו ובו של המכתב מיום 18.9.07 ששיגר המערער לכבוד השופט א' א' לוי ואשר עמד במרכז הקובלנה נשוא הערעור, ואשר המערער לא התכחש לתוכנו ולנוסחו, ניתן ללמוד על כך שמקום מגוריו ו/או משרדו מצוי בכפר-סבא, שהיא בתחום שיפוטו של מחוז תל-אביב מרכז ולא במחוז חיפה, זאת שכן בכותרת המכתב מופיע "שמחה ניר, עו"ד, משעול גיל 1-ג, כפר סבא, 44281".
26. בשולי הדברים אעיר, כי טענה זהה של המערער לגבי העדר סמכות מקומית בעניינו נדונה ונדחתה על ידי [בעמל"ע 38161-01-13 ניר נ' לשכת עורכי הדין – הוועד המרכזי](#), [פורסם בנבו] מיום 2.1.14.
27. המערער לא ערער בכתב הערעור ולו לחילופין, לא על עצם הרשעתו ולא על העונש שנגזר עליו ולפיכך אין מקום להתייחס לעניין זה.
28. הערעור נדחה.
29. המערער יישא בהוצאות המשיבה בהליך זה בסך 2,500 ₪.
30. **המזכירות** תעביר העתק פסק הדין לצדדים ותשיב את תיקי ערכאות המשמעת לשולחיהם.
- ניתן היום ז' בשבט התשע"ד, 08 בינואר 2014 בהיעדר הצדדים.

משה יועד הכהן 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)